

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATT

Skritt i riktig retning

HOLSHIP-
DOMMEN

Marit Momrak Wright

På lederplass 30. desember gir Klassekampen uttrykk for at Høyesteretts plenumsavgjørelse i saken med vår medlemsbedrift Holship Norge AS underminerer fagbevegelsens opparbeidede rettigheter. Det samme gjorde Arbeiderpartiets leder Jonas Gahr Støre, som beklaget dommen og hvordan den stiller etablert praksis i norsk avtaleverk opp mot etableringsretten i EØS.

Bedriftsforbundet var partshjelp i saken for vårt medlem Holship. Vi er på ingen måte enig med Støre i at utfallet av dommen er beklagelig. Det var derimot både beklagelig og unødvendig at vi måtte trekke spørsmålet om havnearbeidernes fortrinnsrett helt til Høyesterett. Fortrinnsretten i tariffavtalen beskyttet en praksis som tilhørte arbeidslivet for 100 år siden. Det er synd at LO og særlig NHO ikke har løst dette tidligere i sine tariffoppgjør. Fortrinnsretten burde vært fjernet for lenge siden av partene, ettersom den er et åpenbart brudd på etableringsfriheten, noe som nå uttrykkelig er bekreftet av Efta-domstolen og Høyesterett.

Hovedavtalen mellom NHO og LO står derimot fortsatt fjellstøtt etter Høyesteretts plenumsavgjørelse. Den eneste forskjellen er at fortrinnsretten til havnearbeiderne i tariffavtalen må tas ut, og boikotten mot vårt medlem Holship opphøre. Fortrinnsretten rammet våre

medlemmer og de bedriftene som ikke ønsker å tegne tariffavtale, eller eventuelt tariffavtale med et annet forbund. Holship sine ansatte er for eksempel organisert i Norsk Arbeidsmandsforbund (et LO-forbund). Friheten til å organisere seg etter egne valg er en grunnleggende og integrert del av et fritt og åpent samfunn. Den retten har Bedriftsforbundet og Holship stått opp for i en tre års lang konflikt mot NTF og LO.

Klassekampen
29. desember

Vi støtter opp om det etablerte og seriøse arbeidslivet og har aldri hatt som intensjon å ødelegge fagbevegelsens opparbeidede rettigheter. Vi ønsket kun å forsvare vårt medlem Holship sin rett til å bruke egne ansatte til losse- og lastearbeid ved å oppheve monopollet som fulgte av fortrinnsretten.

Det er overraskende at Støre som folkevalgt offentlig kritiserer Høyesterett. Men som leder for Arbeiderpartiet er det kanskje ikke så rart at han aktivt strekker ut en hånd mot sine støttespillere og velgjørere i LO i et valgkampår. Gjennom det velger han som folkevalgt å kritisere Høyesterett. Det blir spesielt, selv i et valgår. Det blir ikke troverdig at Støre som er tilhenger av EØS-avtalen beklager at Høyesterett dømte til fordel for etableringsfriheten. Det burde være i Støre og Arbeiderpartiet sin interesse at havnemonopolet oppheves, slik at vi nå får mer gods langs kysten og samtidig får mer effektive havner.

Marit Momrak Wright,
leder kommunikasjon og
samfunnskontakt i
Bedriftsforbundet

Himalayagrevlingen

ROVDYR

Rolf Øidvin

Viser til et debattinnlegg om ulv fra Arne Nævra i Klassekampen 3. januar. Nævra skriver at norske ulvevalper vandrer østover, og at svenske ulvevalper vandrer vestover. Så det er svenskeulven som er problemet i Norge, som gir skader på sau.

Det får meg til å tenke på himalayagrevlingen som er

så tilpasset det bratte fjellterrenget at den har to korte ben på den ene siden og to lange på den andre. På sine vandringer møter den fra motsatt retning en artsbror, en annen grevling, som også har to korte og to lange ben, bare på motsatt side. Så deres møter fører aldri til noe. De må bare fortsette i hver sin retning. Slik er det vel kanskje med svenskeulven og norskeulven også?

Rolf Øidvin,
billedkunstner og småbruker
rolfoidvin@gmail.com

Kommersialisert attføring

ANBUD

Jonny Simmenes

Nav-byråkraten Geir Axelsen gjemmer seg i et e-postsvar til Klassekampen 3. januar bak EØS-forpliktelser med krav om fri flyt av varer og tjenester når det reises kritikk av anbudspraksis på attføringsområdet.

I saken vises det til en intern rapport fra NTL Rogaland. Rapporten viser blant annet at selskapet Din Utvikling opererer med innleide personer som ikke har ordinære ansettelsesforhold. De er ikke ansatte i det hele tatt, men «underleverandører» som enkeltpersonforetak.

Din Utvikling har vunnet mange anbud ikke bare i Rogaland, men i hele landet. Anbudene innenfor attføringsområdet er ikke er vunnet på kvalitet, men på pris. Det burde ikke overraske noen at Din Utvikling med slike ansettelsesvilkår har vunnet fram mens det ikke er kommet til en eneste ny ideell leverandør som jo opererer med normale ansettelsesvilkår.

Beskjeden fra Nav til de ideelle leverandørene og attførings- og vekstbedriftene synes å være: «Kvitt

dere med normale arbeidsvilkår. Etabler et system med underleverandører, midlertidige ansatte og enkeltpersonforetak. Så når dere også opp i konkurransen».

Bygges det kompetanse for å få sårbare grupper i jobb på denne måten? Er det slik vi ønsker å ha det?

Den blå-blå regjeringen ble advart av det store flertallet av høringsinstansene når man i hurtigtogs fart besluttet å sette store deler av attføringstjenestene på anbud sommeren 2014. Alle advarslene har slått til: Økt monopolisering, ingen nye ideelle leverandører og store kommersielle aktører som vinner fram. Etter hvert vil man også merke at de svakeste gruppene på arbeidsmarkedet skyves ut til fordel for dem som er lettest «å formidle» som det heter på Nav-språket.

Forskning og internasjonale erfaringer pekte entydig i denne retning, men den blå-blå regjeringen ville ha markert uansett faglige innvendinger. Glemte var Erna Solbergs parole før hun gikk til valg: *Mennesker – ikke milliarder.*

Nav er den ivrige pianisten. Komponisten er den blå-blå regjeringen som ikke engang er villig til å evaluere anbudsutsettingen med hensyn til hvordan dette slår

ut for arbeidssøkerne som har ventet i måneder og år på hjelp til å komme seg i jobb. Høyre, Frp og Venstre stemte endog mot følgende forslag i Stortinget like før jul:

«Stortinget ber regjeringen så snart som mulig komme tilbake til Stortinget med resultatene av evalueringen av konkurranseutsettingen av arbeidsmarkedstiltak i skjermet sektor med tanke på brukervedvirkning og oppnådde resultater og foreslå eventuelle endringer i anbudspraksis for bedre måloppnåelse.»

Rett nok har departementet bestilt en begrenset evaluering av selskapet Proba. Denne vil etter statsråd Anniken Hauglie (H) «gi et godt grunnlag for å svare konkret på spørsmål om kvalitet på tjenestene»; jevnfør Magasinet velferd nr. 6 2016. Problemet er bare at forskeren selv, Helene Berg fra Proba, uttaler samme sted at «dette først og fremst vil være en evaluering av anbudsprosessen og ikke en evaluering av kvaliteten på tiltakene». Det må være tillatt å spørre: Hvor lenge skal dette narrespillet få fortsette?

Jonny Simmenes,
leder, Forbundet for
Ledelse og Teknikk
josi@flt.no

Farlig maktfordeling

HELSE

Björg Marit Andersen

Årets maktstudier fra Dagens Medisin viser at helseminister Bent Høie fremdeles topper listen over de hundre mektigste i Helse-Norge. Fagfolkene er derimot jumbo på listen, mens politikere, regionale helseforetaksledere, byråkrater og mediene styrer sykehus og Helse-Norge for øvrig.

Ifølge Dagens Medisin mener tidligere helseminister Bjarne Håkon Hanssen at «de fire RHF-direktørene har fingrene langt nede i puddingen i sykehusene. I tillegg sitter de sammen i det nye Beslutningsforum og fatter viktige beslutninger om prioriteter i helsevesenet» (RHF står for regionalt helseforetak, red.anm.).

Med andre ord: Helse-Norge ledes ikke av fagfolk, men av helsebyråkrater, politikere, konsulenter og styregrossister. Imens legges det til rette for at helsefaglig personell får så elendige arbeidsforhold at det umulig kan gå bra med pasientene.

Et grelt eksempel er den såkalte Sebastiansaken i Kristiansund, der endelig tilsynsrapport fra Helsetilsy-

ILLUSTRASJON: KNUT LØVÅS

net 16. desember 2016 viste at det ti måneder gamle syke barnet døde i februar 2015 fordi han ikke fikk forsvarlig helsehjelp.

På denne tiden var Barne- og ungdomsavdelingen i Kristiansund stengt i helgene av Helsedirektøren – for å spare penger. Dette til tross for at medisinsk personell beskrev stenging av barneavdelingen som en stor risiko. Ingen brydde seg med hva barnelegen og tillitsvalgte blant legene ropte varsko om. Dette ble en varslet medisinsk ulykke.

Men da det gikk galt ble pekefingeren umiddelbart rettet mot den ulykkelige barnelegen som hadde gjort alt som sto i hennes makt for det beste både for barneav-

delingen og for pasientene. Verst var helsebyråkraten ved Helse Møre og Romsdal HF – som med en gang pekte på barnelegen som «syndebukken» (TV2).

Helsetilsynets rapport viste at det var flere instanser som hadde sviktet sine oppgaver. Helseforetakets AMK manglet kapasitet og planer for lufttransport og alternative transportmåter ved dårlig vær og føreforhold og helgestengt barneavdeling. Helse Møre og Romsdal HF hadde ikke tatt hensyn til det samlede risikobilde helgestenging av barneavdelingen ga.

Også OUS-Rikshospitalet HF ble kritisert for manglende forebyggende behandlingstilstand for pasienten. Helseministeren gikk fri, men jeg håper at han får dette merket med seg: at han var katastrofalt døv for advarsler.

Helseforetak, helsebyråkrater, styregrossister, konsulenter eller politikere har – i motsetning til sykehus og sykehusansatte – verken juridisk eller moralsk ansvar for pasienter, personell, pårørende eller drift. Derfor er denne maktfordelingen livsfarlig for pasientene.

Björg Marit Andersen,
professor dr.med.
bomarand@hotmail.com